

TEMPS MODERNS

Núm. Especial

(Aki Kaurismäki)

Abril 1995

FULLS DE CINEMA

AKI KAURISMÄKI

Neix a Finlàndia l'any 1957. Comença a treballar com a carter, picapedrer, rentaplats i durant el temps lliure, com a crític de cinema.

El seu germà, Mika Kaurismäki, dos anys més gran que ell, li va provocar una gran inquietud pel cinema. Les influències cinematogràfiques li vénen, principalment, del país que va veure néixer el cine, sobretot de: Jean-Luc Godard, François Truffaut, Robert Bresson... «Quan tenia vint anys, acostumava a veure sis pel·lícules al dia, el resultat és un caramull d'influències, algunes totalment inconscients i per a les altres sí que puc citar: Godard, Truffaut, Buñuel, Ozu...»

Kaurismäki també considera Rainer W. Fassbinder com a un germà espiritual: «m'agrada la follia i la tristesa de Fassbinder. Me sent un poc igual. Quan ets alcohòlic, tens poc temps abans de caure mort, ho has de fer tot molt ràpidament, ensenyar alguna cosa, fer alguna cosa i després caure mort».

Des del seu primer llargmetratge —*Crimen y castigo*, 1983, una adaptació contemporània de la novel·la de Dostoievski—, Kaurismäki ha alternat el que ell mateix anomena «pel·lícules a color, realistes i serioses», amb altres d'estil més *underground* en blanc i negre quasi totes, «som un pòc esquizofrènic» diu, «m'agraden els dos tipus de pel·lícules, les serioses i les boges. Però amb aquestes darreres puc passar més temps al bar i, tal vegada, sigui, aquesta la raó perquè no faig més pel·lícules serioses». Cal pensar, que aquestes declaracions, totalment «fassbinderianes» de l'autor finès, amaguen un doble sentit, o, si ho permeteu, una certa ironia, ja que l'adjectiu seriós, en boca d'aquest *enfant terrible*, no s'ha d'agafar al peu de la lletra. Però no precipitem els esdeveniments, deixem que l'espectador, una vegada feta la lectura de les pel·lícules programades al Centre de Cultura, tregui les seves pròpies conclusions i opinions al respecte.

Per acabar, volem resaltar que és la primera vegada que a Palma s'estrena una pel·lícula d'aquest director finès. A priori sí podem dir que serà un realitzador que no passarà desapercebut. El seu cinema diu moltes coses.

FILMOGRAFIA

The Saimaa gesture (Saimaa-Ilmiö), coproducció i codirecció: Aki Kaurismäki i Mika Kaurismäki, 1981.

Crime and punishment (Rikos ja rangaistus), director i coguionista: Aki Kaurismäki i Pauli Pentti, 1983.

Calamari union, guió, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1985.

Rocky VI, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1986.

Shadows in paradise (Varjoja Paratiisissa), guió, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1986.

Thru the wire, guió, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1987.

Hamlet goes business (Hamlet Liikemaimmassa), guió, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1987.

Ariel, guió, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1988-89.

Leningrad cowboys go America, guió, direcció i coproducció: Aki Kaurismäki i l'Institut Suec del Cine, 1989.

The match factory girl (Tulitikkutehtaan Tyttö), guió, direcció i coproducció: Aki Kaurismäki i l'Institut Suec del Cine, 1990.

I hired a contract killer, guió, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1991.

La vie de bohème, direcció, muntatge i producció: Aki Kaurismäki, 1992.

Leningrad cowboys meet moose, guió, direcció i producció: Aki Kaurismäki, 1993.

Pida huivista kiini, Tatjana (Take care of your scarf, Tatjana), guió, direcció, muntatge i producció: Aki Kaurismäki, 1994.

"SA NOSTRA"
100
Anys Cinema

ARIEL, 1988-89

Fitxa tècnica

Productor: Aki Kaurismäki
Guió: Aki Kaurismäki
Fotografia: Timo Salminen
Música: Olavi Virta
Muntatge: Raija Talvio
Direcció artística: Risto Karhula
Durada: 74'

Fitxa artística

Taisto Kasurinen (Turo Pajala), Irmeli (Susana Haavisto), Mikkonen (Matti Pellonpää), Riku (Eetu Hillkano), Minero (Erkki Pajala), atracador (Matti Jaaranen).

En síntesi, *Ariel* és la història minimalista d'un home dotat d'un extraordinari talent per transformar la seva mala fortuna en alguna cosa molt pitjor, una perfecta il·lustració de la frase de Groucho Marx: «*He sorgit del no res i he arribat a la més pura misèria*». També és una història d'amor amb *happy end*, on la tragèdia i la comicitat coexisteixen sense anul·lar-se.

Ariel és un Kaurismäki en estat pur, situat entre el realisme poètic i la comèdia negra, filmat amb rigor bressonià i esquitxat d'humor finlandès, un abraciu que deixa la realitat finlandesa en carn viva.

I HIRED A CONTRACT KILLER, CONTRATÉ A UN ASESINO A SUELDO, 1990-91

Fitxa tècnica

Productor: Aki Kaurismäki
Guió: Aki Kaurismäki
Fotografia: Timo Salminen
Música: Billie Holiday, Joe Strummer, Little Williw John, Roy Brown, Olavi Virta, Cord Beginger, Carlos Gardel
Muntatge: Aki Kaurismäki
Direcció artística: Mark Lavis
Durada: 80'

Fitxa artística

Henri (Jean-Pierre Léaud), Margaret (Margi Clarke), l'assassí (Kenneth Colley), cap del departament (Trevor Bowen), secretaria (Imogen Clare), mestressa (Angela Walsh).

Henri Boulanger vol morir, per raons massa personals per exposar-les aquí. Davant el fracàs dels seus desesperats intents per acabar amb els seus dies, en part a causa d'una vaga de la Companyia de Gas, en part per la seva completa falta de sentit pràctic, acaba contractant un assassí a sou per enviar-lo al que se suposa millor vida. Malgrat tot, mentre espera que l'assassí compleixi l'encàrrec, comet l'error de prendre, per primera vegada en la seva vida, un whisky i troba el valor per enfrontar-se cara a cara amb l'altre sexe, també per primera vegada. Tot sembla preparat perquè fundi una família, però, malauradament, no pot rescindir el contracte amb l'assassí. La pel·lícula passa del realisme més quotidià al melodrama i té un final dramàtic amb sorpresa inclosa. La seva estructura cinematogràfica oscil·la entre

Dreyer i Melville sense arribar a fregar-les en cap moment a cap dels dos.

«Vaig fer *Contraté un asesino a sueldo* perquè, quan tenia deu anys, vaig veure *Last Holiday* de Henry Cass, i d'aleshores ençà no he pogut esvair la impressió que m'havia causat, a pesar d'haver passat per diverses etapes tan desconcertants com la pubertat, la joventut i, després, la maduresa. No crec que *Contraté un asesino a sueldo* s'assembli de cap manera al seu model, però tampoc estava previst que ho fes.

Vaig filmar la pel·lícula a Anglaterra perquè la gent d'allà para un idioma civilitzat que, personalment, domin bastant. La vida és dura però divertida».

AKI KAURISMÄKI

LENINGRAD COWBOYS GO AMERICA, 1989

Fitxa tècnica

Productor: Aki Kaurismäki, Klas Olofsson, Katinka Farago
Guió: Aki Kaurismäki
Fotografia: Timo Salminen
Música: Mauri Sumén
Muntatge: Raija Talvio
Direcció artística: Heikki Ukkonen
Durada: 79'

Fitxa artística

Vladimir, el mànager (Matti Pellonpää); Igor, el beneït del poble (Kari Uäänänen), els Leningrad Cowboys (Sakke Järvenpää, Heikki Keskinen, Pimme Korhonen, Sakari Kuosmanen, Puka Oinonen, Silu Seppälä, Masri Sumén, Mato Valtonen, Pekka Virtanen).

Això era i no era, a la tundra, en terra de no ningú, hi sobreviu un grup de rock vertaderament original, però que no té ni audiència ni el més mínim potencial comercial: els Leningrad Cowboys. Així que, un bon dia, decideixen enterar els seus sentiments patriòtics i provar sort als Estats Units.

La pel·lícula és la història del seu viatge més enllà de l'oceà i a través de nord-amèrica, una història de bars «cutes» i de bona gent en el corral del país de l'hamburguesa.

Les seves aventures els duren fins a Mèxic, on finalment trobaran l'èxit que es mereixen.

Actors lletjos, bon sentiments. Yeah!